

מסורת הש"ס

(א) עירובין כה: כמותו פה. כ"מ קט. כ"ב קל: קהל. (ב) (תוספתא פ"ן) חולין מה. (ג) חולין ע"ג. (ד) שבת סה. (ה) לעיל נט: סא: סנהדרין נא. תמורה (ו) כ"א משרא. (ז) קדושין (ח) (לעיל כד:). (ט) (ש"ב ע"ג) (י) רש"י מ"ו, (יא) רש"י ווע"י ע"ד. (יב) כ"א: גניזתא. (יג) (סדר ח"ש שפה פרשה נט, ט) (ל"ז) אבנה דשמואל.

תורה אור השלם

1. ראובן בכרי אתה בתי וראשית אוני יתר שאת ותרץ עץ: בראשית מט ג 2. לא יבא פצוע דבא ובורת שפכה בקהל ה' דברים כג ב 3. ולא תתחנן לבן בתך לא תתן לבנו ובתו לא תתן לבנה: דברים ו ג 4. ותתחנן שלמה את פרעה מלך מצרים ויחן את בת פרעה ויבאיה אל עיר דוד עד כלתו לבנות את ביתו ואת בית יי ואת חומות ירושלים קריב: מלכים א ג א

גליון הש"ס

רש"י ד"ה כהן וכו' שנבעלה מקדוש. עין מוס' לעיל סא ע"פ ד"ה אן זונה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' פלה לעבודת כוכבים הוא וכו' נעלה: (ב) שם הכי נמי דלסרי (וכאן מה"מ). (ג) כ"א אלמה תנן: (ד) שם לא מילתא היא דאמרי בגיורת לית לה: (ה) רש"י ד"ה ומסרתינו וכו' כדי שילגע י"ב פ"י לטון מוגלה: (ו) ד"ה מקדושה וכו' שלא היתה בגיורת זו משום:

מוסף רש"י

ממולאי. מקוטעים, מית עלי, דלמי אבנה דרב כיני מזכית עלי אחת, כדלמרינן לאחר שעלה ארוכה חוזר ונקלף ונסתר: המסוללות. דרך משמש וזר וקצה משפשות נקבטן זו לזו וכן המסוללות צננה קטן דסנהדרין (דף סט:): פסולות לכהונה. משום זנות: **בתני' מוסרין בגיורת ומשוחרת.** דלא אקרו קהל: **גמ' כהן.** (י) אצל כהן כזר אסור בגיורת ומשוחרת משום זונה *נבעלה מקודש: פלוע דכא כהן. שאסור בישראלית מהו לישא גיורת: **פלוע דכא ישראל ה"ג פלוע דכא מוסר צניפה** ולא גרסינן כהן: נסינה. מז' אומות מן הגזעונים: ואי ס"ד פלוע דכא נקדושים קאי. היכי שרי ישראל צניפיה הא כמיז לא תתחתן צם: אטו הסם. דקאסר רחמנא להתחתן בעובדי כוכבים משום קדושה ולאו קדושה הוא דליקרינהו אפילו נתגיירו כגון נתינים שהם גרים התם טעמא דלמא מוליד צר ופלה לעבודת כוכבים הלכך קרא צהיזום עובדי כוכבים כמיז אצל נתגיירו שרו דהא דלמור רבנן ישראל כזר לא ישא נתינה גזירה הוא דגזרו כדלמרינן צהיזא פיקקא (לקמן עה:): דוד גזר עליהן וכי גזרו רבנן צהיז דבני אלוודי יניחו דומיא דליקסור דלוריימא דטעמא משום אלוודי: אלא מעסה ממור דזר אלוודי הוא. ומזהר על כל איסורין שצמורה ומדלוריימא אסור בעובדי כוכבים ה"נ דאסור מדרבנן צניפיה: צפסולין. כגון פלוע דכא וממור לא גזרו רבנן משום דמילתא דלא שכיחא היא. ח"ו שלא היתה (ב) זו גזירה משום איסור אלא לפי שלא היו רחמנים אמר דוד אין ראון להמערב ישראל צהן לכך לא אסר את הפסולים: לאו מילתא היא דלמרי. דלוקיימנא קרא צהיזום עובדי כוכבים לית לה חמנות אלא ודאי קרא צהיז כמיז ומשום קדושה היא ומדשרינן פלוע דכא צניפיה שמע מינה לאו צקדושהיא קאי: לא קצלו גרים כו'. קשיא הוא: מידי הוא טעמא. האי דלא קצלו גרים אלא משום דלא הוו מגיירי אלא לשולחן מלכים הא לא צריכא להכי שהרי צת מלך היתה:

ממולאי. ממשפחה אומללה מצית עלי דלמרינן צפ"ק ד"ה (דף ית). אבי ורבה מדכית עלי קאלתו: **מבשלה.** מתבשל שכנת זרע ונגמר להוליד ולעשות פרי: ניקב. נקב קטן שנסתם בכל שהוא ואין ניכר רואים אם גדול כ"כ שאם נקרי האיש הזה נקרע ומרחיצ הנקב מחמת דוחק הזרע שמתאסף פסול:

היכא אינימא למטה מעטרה כו'.

דחא צראש הגיד. ולמעלה מעטרה ליכא לאוקומי דהתם ודאי לא מקרע שאין הזרע הויא ומתאסף אלא אלל נקב יציאתו: דוחק ענדינו. כי אתי לקמן לאזרווי היכי מיימין ליה לידי קרי דלחוי אי מיקרע למיזדקיה ולאכסוריה: אבי פוקרי. נקב צית הרעי ומחמת חמימותו הוא נקרי כך שמעמי: ראשית אונני. היא היתה טפת קרי שיצאה ממנו ראשון שלא ראה קרי מימיו. כלומר למצרכת ליה כולי האי: מעצירין לפניו בגדי צבעונים. של אשה והוא מהרהר צאשה ונקרי: צרוילי הגלעדי. שטוף צוימה היה דכמיז ציהי) אם יטעם ענדן ולאמרי' בנסכת שבת צפ' שאל אדם (דף קנה). שטוף צוימה היה לפיכך קפלה עליו וקנה דהיהא אמתא דהוא צי רבי צת ל' ומתחן שנין וטעמא קידרא: מפני שהוא שוסם. שחממיות המאה יואל דרך הנקב (וכסחורע יואל דרך הנקב יציאתו) אין יורה כחן וק"ל (תגיגה דף טו). שכנת זרע שאין יורה כחן אינו מזרע: למעוטי קרום שעלה מחמת מכה צריאה דאינו קרום. משום דהדר מיפחת והיינו הכן סירכי דליה דמיטפח צבם ציומא: היכי ענדינו. רפואה לסתום גיד שניקב: **שערסא.** שעורה: ומסרעין ליה. כל סביבות הנקב כדי (ו) שיגלע ויציא דם ומתוך כך הוא מעלה ארוכה ובזר עולה: שומשא גמלא. נמלה גדולה: ומנפסין ליה. מניחין ראש שם ונושך ומדכן ראשו צנקב: ופסקין ליה לרשיה. להיות סתומה וכל זמן שהוא הולך וצלה הכזר עולה ומתחצר: מורף זריף. עושה חצורה אגסרטינ"א צלע". לישנא אחריתא מורף זריף מעלה נפח אופליא צלע": איקפולי מיקפל. לאחר שעלה ארוכה חוזר ונקלף ונסתר: המסוללות. דרך משמש וזר וקצה משפשות נקבטן זו לזו וכן המסוללות צננה קטן דסנהדרין (דף סט:): פסולות לכהונה. משום זנות: **בתני' מוסרין בגיורת ומשוחרת.** דלא אקרו קהל: **גמ' כהן.** (י) אצל כהן כזר אסור בגיורת ומשוחרת משום זונה *נבעלה מקודש: פלוע דכא כהן. שאסור בישראלית מהו לישא גיורת: **פלוע דכא ישראל ה"ג פלוע דכא מוסר צניפה** ולא גרסינן כהן: נסינה. מז' אומות מן הגזעונים: ואי ס"ד פלוע דכא נקדושים קאי. היכי שרי ישראל צניפיה הא כמיז לא תתחתן צם: אטו הסם. דקאסר רחמנא להתחתן בעובדי כוכבים משום קדושה ולאו קדושה הוא דליקרינהו אפילו נתגיירו כגון נתינים שהם גרים התם טעמא דלמא מוליד צר ופלה לעבודת כוכבים הלכך קרא צהיזום עובדי כוכבים כמיז אצל נתגיירו שרו דהא דלמור רבנן ישראל כזר לא ישא נתינה גזירה הוא דגזרו כדלמרינן צהיזא פיקקא (לקמן עה:): דוד גזר עליהן וכי גזרו רבנן צהיז דבני אלוודי יניחו דומיא דליקסור דלוריימא דטעמא משום אלוודי: אלא מעסה ממור דזר אלוודי הוא. ומזהר על כל איסורין שצמורה ומדלוריימא אסור בעובדי כוכבים ה"נ דאסור מדרבנן צניפיה: צפסולין. כגון פלוע דכא וממור לא גזרו רבנן משום דמילתא דלא שכיחא היא. ח"ו שלא היתה (ב) זו גזירה משום איסור אלא לפי שלא היו רחמנים אמר דוד אין ראון להמערב ישראל צהן לכך לא אסר את הפסולים: לאו מילתא היא דלמרי. דלוקיימנא קרא צהיזום עובדי כוכבים לית לה חמנות אלא ודאי קרא צהיז כמיז ומשום קדושה היא ומדשרינן פלוע דכא צניפיה שמע מינה לאו צקדושהיא קאי: לא קצלו גרים כו'. קשיא הוא: מידי הוא טעמא. האי דלא קצלו גרים אלא משום דלא הוו מגיירי אלא לשולחן מלכים הא לא צריכא להכי שהרי צת מלך היתה:

הערל פרק שמיני יבמות

עו.

עין משפט נר מצוה

עא א מיי פט"ו מהל' איסורי ביאה הלכה ו סגנו לאוין קי טושיע' אהי"ע סמ"ה סעף ו: **עב** ב ג ד מיי שם הלכה ה טושיע' שם סעף ד:

עג ה מיי שם פרק כה הלכה ח סגנו לאוין קי טושיע' שם סימן כ סעף צ:

עד ו ז ח מיי שם פט"ו הלכה א סגנו לאוין קי טושיע' שם סי' ה סעף פ:

עה ט מיי שם פט"ו הלכה ג:

עו י מיי שם פ"ג הלכה טז:

עז כ מיי שם הלכה טז:

לעזי רש"י

אשגרטני"א. אשגרטניי"ר. לגרד. אופ"א. אצלפ"א. נפחו.

תוספות ישנים

ורבנן הוא דגורו צו. ואל"ת והא קא חשיב צללו כן הולקין (מכות יא). נתינה. וי"ל דמכת מרדות קאלמר וצנב ממורת נקטה ולקמן פירש צנו"ה:

תוס' חד מקבאי

משום דאית ממולאי אמריתו (מילין מוליתא במקומה מבשלה שלא במקומה מבשלה. אמר רב יהודה אמר שמואל ניקב ונסתם כל שאילו נקרי פי' ודאח קרי ונקרע פסול ואי לא כזר. הוו בה רבה איילמא מעטרה אפלו נקרע נמי אלא למעלה מעטרה: היכי ענדינו מיימין נהמא חמימא דשרי ומנחין ליה אבי פוקריה ומקרי וחזיין ליה: בעו מנייה מרב ששת פצוע דכא מהו בגיורת בקדושתיה קאי ואסור או דלמא לאו בקדושתיה קאי ושרי אמר להו רב שות תניתיה הפצוע דכא שנת בבתינה ואי ס"ד בקדושתיה קאי קרי כאן לא תתחתן בה אלא לאו ש"מ לאו בקדושתיה קאי וכתן בגיורת ה"ל כישראל בבתינה. וכיון דפסק רבה אפי' בגיורת אית להו חתנות וכ"ש בגיורת אלא מאסקא הכי דלאו בקדושתיה קאי ודא דאמרי' לקמן דוד הוא עליהם נתינים איכא למימר דפליגי אדרבה וס"ל דלא תתחתן בה בגיורת הוא אבל בגיורתן שרי ואתא דוד וגזר עליהם דאי ס"ל כרבה דביגיותן אמרה תורה לא תתחתן בה מה גזר דוד וכו' איי' קשיא בתני' דאלו חן הולקין דקתינא הא על הנתינה ומקראמר הא על הנתינה ולא קתינא הא על העובדת כוכבים אלאמא שפסוקין ואפי' לוקה אלמא נתגיירו אית להו חתנות וקשה למ"ד דוד גזר עליהם וי"ל לטעמך לטעמיה דרב' דס"ד מעיקרא דביגיותן אסרה תורה ולא בגיורתן קשיא

ממולאי. פי' צקוטערס מקוטעים משפחה אומללה וקשה דהוא ליה למימר משום דלמון מולאי ויש לפרש שהוא שם מקום דלמרינן צצ"ר (ט) ר"מ אול לממלא חזנהו דהוו שחורי ראש אמר להו מדכית עלי אמן דכמיז כל מרזית ציתן וגו':

שלא ראה קרי מימיו. ונתעברה מציאה ראשונה שמייעכה צאצאעה דלמרינן צחמר צפרק ד' אמן (לעיל לד:):

המסוללות. פירש ריב"ן

מתיולת שכנת זרע שקצלו מצעליהן ולא יתכן דצפ' צמה אשה (שבת דף סה. וסס) אלמרי' ט שמואל לא צדיק להו לצניניה דגנין גצי הדדי משום דרב הונא דלמנר נשים המסוללות כו' ומשמע דלא היו נשואות שהיו עדיין צניות שמואל ולא יתכן נמי הא דפירש צקוטערס התם דפסולות לכהן גדול דלע"ג דכהן גדול לא הוה צימי שמואל מכל מקום מכוער הדבר כיון שנפסולות צכך לכהן גדול דהכא משמע דפסולות אף לכהן הדייט משום זונה מדקאמר אפילו לרבי אלעזר דלמנר פניו כו' מכלל דרב הונא משום זונה פסול להו: **בהירותן עובדי כוכבים** י"ת אהו חתנות. והא דלפי' דפרי' צפ' אין מעמידן (ע"ז דף לו. וסס) צנוטיות דלוריימא נינהו דכמיז לא תתחתן צם אסיפא דקרא סמין דכמיז צמו לא תקח לצנך וכן צשליה האומר בקדושין (דף סס: וסס) לא גרסינן התם לא יהא לך חיתון צהס דלשון זה משמע דמלא תתחתן דריש ודמלא הגיה לא יהא לך ליקוין צכן דמלא תקח דריש דכפרישית ויורי צכנכריות דכדדשינן כי יסיר לצרות כל המסירים דלא שייך צגירות: ומיפוק

לכהונה ואפילו לרבי אלעזר דאמר (ט) פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה ה"מ איש אבל אשה יפריצותא בעלמא: **בתני' יפצוע דכא** וכורת שפכה מותרין בגיורת ומשוחרת ואינן אסורין אלא מלבא בקהל שנאמר ² לא יבא פצוע דכא וכורת שפכה בקהל ה': **גמ' בעו מיניה מרב ששת פצוע דכא** כהן מהו בגיורת ומשוחרת בקדושתיה קאי ואסיר או דלמא ילאו בקדושתיה קאי ושרי א"ל רב ששת תניתיה יפצוע דכא ישראל מותר בנתינה ואי ס"ד בקדושתיה קאי אקרי כאן ³ לא תתחתן בה אמר רבא אטו התם משום קדושה ולא קדושה הוא דלמא מוליד בן ואזיל פלח לעבודת כוכבים (ט) וה"מ בהיותן עובדי כוכבים כי מגיירי (י) בישראל שרו ורבנן הוא דגזרו בהו וכי גזרו רבנן בהנך דבני אלוודי אבל האי דלאו בר אלוודי לא גזרו ביה רבנן אלא מעתה ממזר דבר אלוודי הכי נמי דאסיר (ט) והא תנן (י) ממזרים ונתינים מותרים לבא זה בזה אלא כי גזרו רבנן בכשרים בפסולים לא גזרו רבנן הדר אמר רבא לאו מילתא היא (ט) בהיותן עובדי כוכבים לית להו חתנות נתגיירו אית להו חתנות מתיב רב יוסף יויתחתן שלמה את בת פרעה מלך מצרים יגיירי גיירה והא (ט) לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה מידי הוא טעמא אלא לשולחן מלכים הא

לכהונה ואפילו לרבי אלעזר דאמר (ט) פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה ה"מ איש אבל אשה יפריצותא בעלמא: **בתני' יפצוע דכא** וכורת שפכה מותרין בגיורת ומשוחרת ואינן אסורין אלא מלבא בקהל שנאמר ² לא יבא פצוע דכא וכורת שפכה בקהל ה': **גמ' בעו מיניה מרב ששת פצוע דכא** כהן מהו בגיורת ומשוחרת בקדושתיה קאי ואסיר או דלמא ילאו בקדושתיה קאי ושרי א"ל רב ששת תניתיה יפצוע דכא ישראל מותר בנתינה ואי ס"ד בקדושתיה קאי אקרי כאן ³ לא תתחתן בה אמר רבא אטו התם משום קדושה ולא קדושה הוא דלמא מוליד בן ואזיל פלח לעבודת כוכבים (ט) וה"מ בהיותן עובדי כוכבים כי מגיירי (י) בישראל שרו ורבנן הוא דגזרו בהו וכי גזרו רבנן בהנך דבני אלוודי אבל האי דלאו בר אלוודי לא גזרו ביה רבנן אלא מעתה ממזר דבר אלוודי הכי נמי דאסיר (ט) והא תנן (י) ממזרים ונתינים מותרים לבא זה בזה אלא כי גזרו רבנן בכשרים בפסולים לא גזרו רבנן הדר אמר רבא לאו מילתא היא (ט) בהיותן עובדי כוכבים לית להו חתנות נתגיירו אית להו חתנות מתיב רב יוסף יויתחתן שלמה את בת פרעה מלך מצרים יגיירי גיירה והא (ט) לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה מידי הוא טעמא אלא לשולחן מלכים הא

מתי' דאלו חן הולקין אלא מאי אית לך למימר מאי לוקה מדרבנן ומשום שטפה דמזמות תנא נתינה צני' דלא דימא לה ולא אתיא מינה דומיא דחלוצה דאגב שטפה גרושה תניא אצ"פ שיניה אלא מדרבנן. ומיור לא דמי אהדרי דחלוצה מגרושה אתיא כדאמרי' בשעת יוחסין גרושה אין לי אלא גרושה חלוצה מנין ח"ל אשה ואיסקנא התם מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא אבל נתינה לא מסמורת קאמיא אפי"ה שטפיה בדיד ממוות. דהא נמי למ"ד דוד גזר עליהם איכא לתרצי הכי ורבינו יעקב ז"ל פי' נתנין דוד גזר עליהם שלא להפסיקם מידי שעבוד ישראל ושלא לישחררם. תניא בספרי לא יבאו ממזר בקהל ח' גס דוד עשירי אין לי אלא עשירי מעשירי ואח"כ מנין נאמר כזר עשירי ונאמר בעצומי ומואבי עשירי מה להלן אף כזר אלא כעולם:

נתינים נתיני' (י) נתינים (י"ב) טס. א: דברים כרוזים שאין צום ממש, לשון (איזי ית) ימל קליו (דשבים ב"ב טס). ניקב. הגיד שם אדם. פסול. משום כרות שפכה, מפני שהוא שותת. ואינו יורה כחן, וק"ל (דהו גס). כל שכנת זרע שאינו יורה כחן אינו מוליד (וחזיקי טס). נסכה. נקב קטן כזר. ללא בקהל (טס). מורף זריף. עושה מליצים צנצר ומלציס הכהן (וחזיקי ט). המסוללות. מתכנסות משום תלות משמש, פסולות לכהונה. לכהן גדול, דלא היה מוליד שלמה (שבת טס). פנוי הבא על הפנויה כו' עשאה זונה. לפסול מן הכהונה (סנהדרין גז). לנבעלת זנות קרי זונה (תמורה ז).